

మెజులు : అమెరికాలో ప్రభుత్వవ్యాపార సంస్థలు

- వేమూరి వేంకటరామనాథం

ఈ శీర్షిక చూడగానే కొంత మందికి విడ్డూరము కలుగవచ్చు, అమెరికాలో ప్రభుత్వవ్యాపారసంస్థలూ, అని. కాని కొంత నిదానంగా ఆలోచించిన వారికి తట్టక పోదు, మనమందఱు స్పృటంగా గ్రహించినా గ్రహించకపోయినా, ఇలాంటిని ఇప్పటికే లేకపోలేదు, అని. వ్యక్తిగతవ్యాపారసంస్థలు విరివిగా, ప్రధానంగా వృద్ధి చెందిన ఈ దేశంలో కొన్ని రంగాలలో కొన్ని సంస్థలు ప్రభుత్వరంగంలో ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు, అతి ప్రసిద్ధి చెందిన టి.వి.ఐ., మనకు దగ్గరగా ఉన్న న్యూయార్కు యం.టి.ఐ., న్యూయార్కు పోర్టు అథారిటీ వంటివి. ఈ తరగతికి చెందుతాయి. ఈ ప్రముఖ ఉదాహరణల వలన వెంటనే మనకు తట్టే అంశం ఏమంటే, ఇవి ప్రధానంగా పబ్లిక్ యుటిలిటీస్ అనే బహుజనోపయోగకరములైన రంగాలలో ఉన్నాయి, కాని అత్యధికశాతంలో మిగత సంస్థలు ముఖ్యంగా ప్రైవేటు - వ్యక్తిగత - రంగంలో ఉన్నాయి. బహుశః ప్రపంచంలోని అభివృద్ధిచెందిన దేశాలలో చాలవాటిలో వలెనే, లేక అంతకన్న ఎక్కువ స్థాయిలో, పారిశ్రామిక, లేక ఆర్థిక, సంస్థలు వ్యక్తిగత మైన ఆధ్వర్యంలో ఉన్నాయి. ఒకప్పుడు ప్రభుత్వరంగంలో నిల్చిన బ్రహ్మాండమైన సంస్థలు కూడ ఇంగ్లండులో కొన్ని దశాబ్దాలుగా ప్రైవేటు రంగంలోకి మార్చబడినాయి గదా.

ఇలాంటి సర్వ సాధారణమైన వ్యాపార సంస్థల విషయంలో అమెరికాలో ప్రస్తుతం కొన్ని నూతన పరిణామాలు గోచరమవుతున్నాయి రెండు విధాలుగా. ఒకటి, ప్రభుత్వం కొన్ని సంస్థల నిర్వహణలో తన దృక్పథం స్పృటమైన పరిపాలనా పరిణామంగా ప్రవేశపెడుతోంది. రెండు, ప్రభుత్వం కొన్ని సంస్థలకు అత్యవసరమైన మూలధన నిక్షేపంలో ప్రధాన భాగం తానే ప్రవేశపెడితోంది. అనగా, రెండు విధాలుగాను, ఆ సంస్థల దైనిక పరిపాలనలో పూజీపతికి సహజంగా లభ్యమయ్యే అధికర దక్షత ప్రభుత్వానికి కొంతగా అందుబాటులో ఉంటుంది. ప్రభుత్వ రంగానికి గల రెండు ముఖ్య పరిస్థితులలోను - ధనాధిపత్యము, నిర్వహణ - ఈ విధంగా అపూర్వ మైన పరిణామాలు వస్తున్నాయన్నమాట.

ఈ సందర్భంలో మనం గమనించవలసిన విషయమే మంటే, ఈ పరిణామాలు రెండు సూత్రప్రాయంగా గాని, రాజకీయ దృక్పథం కారణంగా గాని కలగటంలేదు. అనగా, ఒక సంస్థను -లేక ఒక రంగంలోని సంస్థలను - ప్రభుత్వం ధనస్వామ్యం వలనగాని, నిర్వహణాధిపత్యం వలన గాని తన అధికారపరిధిలోనికి తీసికొని

రావలెనన్న ఊహ వలన కాదీ పరిణామాలు రూపు చెందుతున్నది. వాటి ముఖ్యకారణం: ప్రస్తుతం టెక్సలు విప్పి విజృంభిస్తున్న ఆర్థిక మాద్యం (recession) అరికట్టటానికి ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్న విధాన వైవిధ్యం. ఇవి వివిధరంగాలలో అనుదినం మన చూపునకు అందుతూనేఉన్నాయి. ఉదాహరణకు, ఈ వ్యాసం వ్రాస్తున్నవాటి వార్తాపత్రికలలో (మే 15, 2009) ఆరు పెద్ద ఇన్సూరెన్సు సంస్థలు ప్రభుత్వం యొక్క సంరక్షక కార్యక్రమం క్రింద ఎన్నో బిలియన్ల డాలర్లను అందుకొనునట్లు నిశ్చయించ బడినదని ఉన్నది - హార్టుఫోర్టు ఫినాన్సియల్ సర్విసెస్ గ్రూప్, ప్రూడెన్షల్ ఫినాన్షియల్, లింకన్ నేషనల్, ఆల్ స్టేట్, అమెరికన్ ప్రైజ్, ప్రిన్సిపల్ ఫినాన్షియల్ గ్రూప్. ఈ అదనపు మూలధనములు తమ ఆర్థిక పరిస్థితిని మెలుగు పరుస్తాయని ఆ కంపెనీలే సంతోషం వ్యక్తం చేస్తున్నాయి. ప్రభుత్వపు అజమాయిషీలో ఒక ముఖ్యభాగంగా ఇలాంటి సంస్థలలో ప్రిఫర్డుషేర్ కాపిటల్ కొనటం కూడ నిర్ణయింప బడింది. ఇది కేవలం అప్పు ఈయటం మించిన వ్యవస్థావిధానం. ఒక విధంగా ప్రభుత్వపు ఆస్తి పారిశ్రామికీ వాణిజ్యరంగాలలో పెంచటం అన్న మాట.

ఈ విధమైన విధనాలలోని ప్రధాన - అంశం ఆ కంపెనీలను ప్రభుత్వరంగంలోకి ఈడ్చి యీరంగం అతివిశాలం చేయటం కాదు. కాని వాటాల స్వామ్యం తెలియ పఱచే అంకెలను చూస్తే ఈ ఫలితం తలవని తలంపుగా చాప క్రింద నీరులాగా తటస్థమవుతున్నది. ఇది ప్రస్తుత ప్రభుత్వ నిర్వాహకుల మనస్సులో ఉన్నది కాని, ముందు రోజులలో ఇది ఆదర్శంగా ప్రభుత్వాలు పరిగణిస్తాయని కాని మనం చెప్పలేము. నిర్వివాదాంశ మొకటి యీ ఆర్థిక పరిస్థితి గమనంలో ఉన్నదని మాత్రం మనం గ్రహించాలి. అధ్యక్షుడు కాని, రాజకీయ పక్షం కాని సూటిగా ప్రభుత్వీకరణం తన ఆదర్శంగా పరిగణించకుండానే తక్షణ కాల దృష్ట్యా అది జరుగుతున్నది. దీని నీతి యేమంటే ఆర్థిక పరిస్థితుల అనూహ్యగమనం మూలంగా ఫలితం రీత్యా, ఏ స్వల్పంగానో ప్రభుత్వీకరణ జరుగుతున్నది. అయితే సంస్థానిర్వహణ చేసేవారు - అనేక విశిష్టకారణాలవలన - రాజకీయ దృక్పథంలో ప్రభుత్వీకరణ అన్న ఆదర్శం కాని ఫలితంగాని తమ మనసును కదిలించకుండా, ఆర్థికదృష్ట్యా సంస్థ యొక్క క్షేమం, దాని కొనుగోలుదారుల (consumers) యొక్క శ్రేయస్సుకోసం మాత్రం తమ ఉద్యోగ విధి నిర్వహిస్తారు - అని మనంగట్టిగా ఆశించవచ్చును.

సూత్ర ప్రాయంగా ఇక్కడ ప్రధానాంశం ఏమంటే, సంస్థ యొక్క ఆధ్వర్యంలో ప్రభుత్వం యొక్క పాలు హెచ్చు అవుతున్నా, దాని ఆచరణ పథంలో సంస్థాక్షేమం మీదనే ఎక్కువగా నిర్వాహకుల దృష్టి కేంద్రీకరించబడి యుంటుంది.

ఈ సమీక్షకు చక్కని ఉదాహరణగా ఎ.ఐ.జి. (A.I.G. American International Group) విషయం సూక్ష్మంగా పరిగణించ వచ్చును. ఇది దేశంలో భీమా (insurance) రంగంలో బృహత్ సంస్థ. ఇది ఫెడరల్ రిజర్వు నుండి, ప్రభుత్వ ఆర్థిక శాఖ నుండి క్రిందటి తొమ్మిది నెలలో సుమారు 170 బిలియను డాలర్లు ఆకర్షించింది. ప్రస్తుతం దాని మూల ధనంలో - వోటింగు హక్కు గల దానిలో - 80 శాతం ప్రభుత్వం చేతిలో ఉంది. దాని ఆస్తులు తొందరగా అమ్మి ధనం చేకూర్చుకొన వలెనని కాని, ఆవిధంగా ప్రభుత్వంనుండి ఆకర్షించ వలసిన సొమ్ము మొత్తం తగ్గించ గలటం కాని, ఆ కంపెనీ పరిపాలకుల ప్రస్తుతం - ఆశయం కాదు. ఏలనంటే, ఆవిధంగా అమ్మకం వలన వచ్చే సొమ్ము అంత ఎక్కువగా ఉండదు. అందువలన, సంస్థను సరిగా పునర్వ్యవస్థీకరించటం దాని ప్రస్తుత - ఆదర్శంగా పరిగణింపబడింది. ఈ పరిస్థితిలో ఈ సంస్థ ఒక విధంగా ప్రభుత్వరంగానికి చెందినదని మనం పరిగణించటానికి అవకాశం ఉన్నా, దాని కారణాల చరిత్ర, అతిప్రత్యేకమైన దని, దాని భవిష్యత్తు ఎలా ఉంటుందో ఎంత శీఘ్రంగా - లే క మెల్లగా - ప్రైవేటు రంగానికి పూర్తిగా మళ్ళుతుందో మనం ఈ నాడు చెప్పలేము, అని, మనసులో ఉంచుకోవాలి.

సూత్ర పరిధిని ఇక్కడి ముఖ్య - అంశం ఏమంటే, వ్యాపార సంస్థ యొక్క పరిపాలన సాధారణంగా ప్రైవేటు రంగంలో ఉండేట్లే జరిగినా దాని ఆశయాలలోను ఆధ్వర్యంలోను ప్రభుత్వానికి వలసినంతగా అధికారం - నిజంగా, అవకాశం - కలుగుతున్నది. ఈ విధంగా దేశానికి హితమైన సూత్రాల క్రింద సంస్థాకార్యక్రమాలు నిర్వాహకులు జరుపవలెనన్నది యిక్కడి మూల - అంశం. ఉత్తమంగా నడుపబడే ప్రభుత్వ సంస్థల ముఖ్య - ఆశయం కూడ ఇలాంటిదే అని మనం గమనించాలి. ప్రభుత్వం నియమించిన ప్రస్తుత ఉన్నత ఉద్యోగి సాలుకు ఒక డాలరు మీద పనిచేసే అతి అనుభవజ్ఞు డైన వ్యక్తి. ఈయన ఎన్నాళ్ళు ఆ పదవిలో ఉంటాడో చెప్పలేము.

ప్రస్తుతం అమెరికాలో విదితమవుతున్న ఆర్థిక మాంద్యం నిజంగా ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉంది ఒక్క ఉదాహరణ : బ్రిటన్ లో బి.టి. గ్రూప్ అనే బృహత్ సంస్థ (ఫోన్ రంగంలో) 15,000 పనివాండ్రును తగ్గించదలచినట్లు ఇటీవల ప్రకటించింది. క్రిందటి ఏడు సంవత్సరాలలో ఇదే మొదటి సారిగా ఆ కంపెనీకి నష్టం రావటం సంభవించింది.

ఇలాంటి విపరీతమైన మాంద్యం తట్టుకొనటానికి వలసిన చర్యలను సంస్థలు తీసికొనవలెనంటే, రెండు ముఖ్యమయిన ఫలితాలు స్పష్టంగా ఎదుర్కోవాలి. ఒకటి, సంస్థను నడపటంలో అవసరమయిన అత్యధిక వ్యయాలను భరించగలిగిన శక్తి దానికి ఉండాలి; రెండు, వెంటనే సంభవించగల పనివాండ్రు తగ్గింపును సాధ్యమయినంత వఱకు అరికట్ట వలసిన ఆర్థిక శక్తి సంస్థకు ఉండాలి. అమ్మకము పరిస్థితులు అధోముఖంగా ఉన్నయినా రోజులలో ఈ రెండు జాగ్రతలకు ఎన్నో సంస్థలు శక్తి లోపించిన దురదృష్టంలో ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం కలుగజేసికొని ఏదో విధంగా వాటికి వలసిన ద్రవ్యం సాధ్యమయేట్లు చేయవలసిన దేశసౌభాగ్య - ఆవశ్యకత స్పష్టమవుతున్నది. ఇది రాజకీయ -ఆర్థిక సూత్రాలకు అనుగుణంగానే ఏదో విధంగా ప్రభుత్వం నుండి ద్రవ్యం సంస్థలకు అందేట్లు చేయవలసిన పరిస్థితి. ఇది గ్రహించి ప్రైవేటు సంస్థాభివృద్ధిని కట్టుబడియున్న అమెరికాలోనే తాత్కాలికంగా నైనా అత్యవసర - ఆర్థిక సహాయం సంస్థలకు కలిగించే ఉపాయాలను అవలంబించవలసి యుంది. కాని అవి ఆచరణలో పెట్టటంలో కొన్ని సందర్భాలలో ప్రభుత్వధన సహాయం కేవలం "అప్పుల" రూపంలోనే కాకుండా, కొంతవఱకైనా మూలధన స్వరూపంలో అందించబడతోంది. ఇది సహజమైన జాగ్రత్తగా మనం పరిగణించాలి. అయితే యీ విధంగా దేశపు ఆర్థికరంగంలో ప్రభుత్వం మూలధన ప్రదాతగా ప్రవేశించే అవసరం ఏర్పడుతున్నది. ఇది పరిస్థితుల ఒత్తిడి వలన గాని, సూత్రప్రాయమైన మార్పులు రాజకీయ దృక్పథంలో కలగటం వలన కాదు.

ఈ విధంగా ప్రభుత్వపు పెట్టుబడుల రూపంలోని ధనసహాయం ఎంతకాలం నిల్చి ఉండవలసి వస్తుందో మనం చెప్పలేము. సూత్రప్రాయంగా, సంస్థలకు ఆ సహాయంతో నిమిత్తం ఇక లేదు అన్న నిశ్చితమైన ధైర్యం కలిగే వఱకు, అని చెప్పవచ్చును. అంతే కాదు, క్రమంగా సంస్థలనుండి యీ సహాయధనాలు తిరిగి ప్రభుత్వానికి రావలసిన అవసరం ప్రభుత్వధన పరిస్థితుల దృష్ట్యా ఎలా రూపొందుతుందో, దాని మీద కూడ యీ ప్రశ్నకు పరిష్కారం ఆధారపడి యుంటుంది. ఒక సారి నీటిలో దిగినప్పుడు పైకి రావటం అనుకున్నంత సులభం కాదు. ప్రస్తుతం ఉదాహరణలో రాబోయే అధ్యక్షుల ఎన్నికల మీద, కాంగ్రెసు స్వరూపం మీద, ఆచరణ యోగ్యమైన సమాధానాలు నిలబడి యుంటాయి. ప్రస్తుతం అందుతున్న ప్రభుత్వ సహాయకధనాలు ఎంత త్వరగా తిరిగి రాబట్టు కొన బడతాయో మన మీనాడు చెప్పలేము. మన వ్యాస కేంద్రకోణంలో, అవి త్రిప్పి తీసికొన బడనంత కాలం ఎన్నో సంస్థలలో ప్రభుత్వ

పెట్టుబడులు నిల్పియే యుంటాయి. అనగా ప్రభుత్వ సంస్థల మౌలిక లక్షణాలు ఏ కొంతగానో అమెరికా ఆర్థిక స్వరూపంలో ఇమిడి ఉంటాయి.

మఱొక విధంగా చెప్పవలె నంటే, ప్రైవేటు సంస్థలు తమ స్వశక్తి ఆధారంగా కావలసిన మూలధనం అంగడిలో సాధ్యమైనంత తక్కువ వడ్డీకి సేకరించ గలుగుతాయి. అలాంటి ఆదాయ పరిస్థితి లోపించిన సంస్థలు మూలధనం సేకరించటంలో ఎంతో అవస్థపడతాయి, పైగా చెల్లించవలసిన వడ్డీ రేటు విపరీతం గా ఉంటుంది, ఎందుకంటే వాటి ఆదాయ పరిస్థితులు మూలధనం ఇవ్వగలిగిన వ్యక్తులకు, సంస్థలకు, బ్యాంకులకు ఉత్సాహకరంగా కనిపించవు. ఈ కారణంగా అలాంటి వ్యాపార సంస్థలు మూలధన అభావంతో మఱితగా చిక్కులో పడతాయి. ఈ పీట ముడిని విడతీయటంలో ప్రభుత్వ సహాయం ఎంతో ఫలవంతం అవుతుంది. మార్కెట్టులో తనకు వచ్చే వడ్డీ ప్రమాణాన్ని అంతగా పట్టించు కొనకుండా, ఋణాలు సంస్థకు దక్కనిస్తుంది. ఈ విధంగా సంస్థకు కావలసిన పెట్టుబడి ద్రవ్యం దాని ఆర్థికశక్తికి అనువైనట్లు కాక, అంతకన్న తక్కువ ఖరీదుకు దక్కతుంది. తన పునరుజ్జీవన పథకాలలో ఇది ఎంతో ఫలవంతంగా పరిణమిస్తుంది. అయితే, ఒక్కటే (పెద్ద) షరా: రాబట్టగలిగిన మూలధనం సవ్యంగా, లాభకరంగా, ఉపయోగించి సత్ఫలితాలను పొందగల్గిన సామర్థ్యం అప్పుతీసికొనే సంస్థకు ఉండాలి; అంతేకాదు. తన వాణిజ్యరంగంలో

(మార్కెట్టులో) తనకు ఆశించిన పాలు (share) దక్కే అవకాశం నిశ్చయంగా ఉండాలి. లేకపోతే మూలధనం వస్తున్నదిగా యని ప్రభుత్వం నుండి రాబట్టుకొనడమే కాని, దాని వినియోగం శక్తిమంతంగాను, ఫలవంతంగాను ఉండదు. ఇలాంటి సాధారణమైన ప్రభుత్వసంస్థారంగం యొక్క సమస్య ఈ నాటి అమెరికన్ ప్రభుత్వపు విధానాలను కూడ వెంబడిస్తుంది. ఇది తప్పదు. ఆ కారణంగా వలసిన ప్రభుత్వపు జోక్యం వద్దనుకుంటే, ఎన్నో సంస్థలకు మార్కెటు పోటు దుర్భరం కావచ్చును, ఆర్థిక మాంద్యం యొక్క పోటు మఱితగా రేగ వచ్చును. అందువల్ల ప్రభుత్వ సంస్థలు, ప్రభుత్వవిత్త సహాయం మీద ఊపిరి పీల్చుతున్న సంస్థలు అతి జాగ్రత్తతో పని చేయవలసి యుంటుంది. వెనుకటి సంస్థా నిర్వాహకులను - అవసరం బట్టి, అనుభవపు పాఠాలను బట్టి - తగురీతిని మార్చటం కూడ వాంఛనీయమే. ఎ.ఐ.జి. (A.I.G) వంటి సంస్థల విషయంలో ఈ షరా కొంతవఱకు పరిగణించబడింది, అనుకుంటాను. ఈ సంస్థను లాభ - ఉన్ముఖంగా మార్చి దాని వ్యాపార విస్తృతిని అర్థయుతంగా పునరుద్ధరించటానికి ప్రభుత్వం - అనగా ఎ.ఐ.జి. యొక్క నూతన పరిపాలక గణం ప్రయత్నిస్తున్నారు. (ఇలాంటి పరిస్థితులు ప్రభుత్వసంస్థల రంగంలో ఢక్కా మొక్కీలు తిన్న ఇండియాకు చిరపరిచితములే.)